

Sygn. akt V GC 249/16

POSTANOWIENIE

Dnia 8 maja 2017 r.

Sąd Okręgowy w Olsztynie V Wydział Gospodarczy, w składzie:

Przewodniczący:	SSR del. Maciej Rzewuski,
Protokolant:	sekr. sąd. Arkadiusz Koziół

po rozpoznaniu w dniu 8 maja 2017 r. w Olsztynie na rozprawie

sprawy z powództwa T. F.

przeciwko (...) Spółce z o.o. w O.

o zapłatę

w przedmiocie wniosku pozwanego o uchylenie zabezpieczenia

p o s t a n a w i a:

oddalić wniosek.

/ (...) del. Maciej Rzewuski/

Sygn. akt. V GC 249/16

UZASADNIENIE

Pismem z dnia 21 listopada 2016 r. pozwane (...) Sp. z o.o. w O. wniosło o uchylenie zabezpieczenia wynikającego z nakazu zapłaty w postępowaniu nakazowym V GNc 222/16, wydanego w dniu 25 października 2016 r. przez Sąd Okręgowy w O.. W uzasadnieniu wskazano, że nakaz ten na mocy nieprawomocnego wyroku Sądu Okręgowego w O. z dnia 18 listopada 2016 r. został uchylony, a powództwo T. F. oddalone w całości. Okoliczność ta, zdaniem pozwanego, oznacza odpadnięcie przyczyny zabezpieczenia zastosowanego w sprawie. Nadto, pozwany podał, że umowa między stronami, będąca źródłem dochodzonych pozwem roszczeń, nie została zawarta w formie pisemnej, pomimo zastrzeżonego rygору ad solemnitatem. Pozwany podniósł, że na wniosek powoda Komornik Sądowy dokonał zabezpieczenia wierzytelności pozwanego i jego rachunku bankowego, co może doprowadzić do utraty finansowania przez pozwanego. Wszelkie czynności egzekucyjne, nawet jeśli wprost nie zmierzają do odzyskania wierzytelności, są bowiem „fatalnie postrzegane” przez instytucje finansujące. Zdaniem pozwanego, zabezpieczenie nie było konieczne ze względu na pewność zaspokojenia roszczenia powoda. Obecnie wykonywane zabezpieczenie obciąża pozwanego ponad miarę, a jego utrzymanie może spowodować dla pozwanego niepowetowaną szkodę.

W odpowiedzi na wniosek powód wniosł o jego oddalenie. Wskazał, że zabezpieczone roszczenie pozostaje wiarygodne mimo wydania wyroku o uchyleniu nakazu zapłaty, bowiem w sprawie nie przeprowadzono postępowania dowodowego. Zauważył dodatkowo, że uchylenie nakazu zapłaty nie stanowi obligatoryjnej podstawy uchylenia zabezpieczenia, które w takim przypadku upadłoby z mocy samego prawa.

Postanowieniem z dnia 9 grudnia 2016 r., wydanym na posiedzeniu niejawnym, Sąd Okręgowy w O. uchylił zabezpieczenie powództwa w postaci:

- zajęcia wierzytelności przysługującego obowiązanemu od Gminy S., dokonanego przez Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym w O. K. G. w dniu 2 grudnia 2016 r.,
- zajęcia wierzytelności przysługującego obowiązanemu od Gminy D., dokonanego przez Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym w O.K. G. w dniu 2 grudnia 2016 r.,
- zajęcia wierzytelności przysługującego obowiązanemu od Generalnej Dyrekcji Dróg Krajowych i Autostrad w O., dokonanego przez Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym w O.K. G. w dniu 9 listopada 2016 r.,
- zajęcia wierzytelności przysługującego obowiązanemu od (...) Sp. z o.o. Sp. k., dokonanego przez Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym w O. K. G. w dniu 9 listopada 2016 r.,
- zajęcia wierzytelności przysługującego obowiązanemu od (...) S.A., dokonanego przez Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym w O. K. G. w dniu 9 listopada 2016 r.,
- zajęcia wierzytelności przysługującego obowiązanemu od (...) - (...) Urzędu Skarbowego w O., dokonanego przez Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym w O.K. G. w dniu 9 listopada 2016 r.,
- zajęcia rachunków bankowych obowiązanego, dokonanego przez Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym w O. K. G. w dniu 9 listopada 2016 r.,

wynikające z nakazu zapłaty wydanego w postępowaniu nakazowym przez Sąd Okręgowy w O. w dniu 25 października 2016 r., w sprawie o sygn. akt V GNc 222/16.

Powyższe postanowienie zaskarżył zażaleniem powód w całości, zarzucając mu naruszenie przepisów art. 496 w zw. z art. 744 § 1 k.p.c., art. 742 § 1 k.p.c., art. 742 § 2 w zw. z art. 9 § 1 k.p.c., art. 365 § 1 k.p.c., art. 233 § 1 k.p.c. i art. 133 § 3 k.p.c.

Postanowieniem z dnia 21 lutego 2017 r., I Acz 150/17, Sąd Apelacyjny w B. uchylił zaskarżone postanowienie i przekazał sprawę Sądowi Okręgowemu w O. do ponownego rozpoznania.

W uzasadnieniu orzeczenia kasatoryjnego powołano się na przepis art. 742 § 2 k.p.c., zgodnie z którym postanowienie w przedmiocie uchylenia lub ograniczenia zabezpieczenia może zapaść tylko po przeprowadzeniu rozprawy. Wątpliwości Sądu Apelacyjnego wzbudził przy tym sposób, w jaki Sąd Okręgowy sformułował sentencję zaskarżonego postanowienia. Wbrew intencjom wskazanym w uzasadnieniu tego judykatu, nie uchylono bowiem przedmiotowego zabezpieczenia, lecz tylko ograniczono jego zakres, poprzez usunięcie zeń konkretnych zajęć komorniczych. Sąd Apelacyjny zarzucił nadto Sądowi I instancji brak należytej analizy przedłożonych przez stronę pozwaną pism Komornika Sądowego z k. 283-301 akt sprawy, dotyczących zajęć komorniczych, dokonanych na podstawie innego tytułu niż będący przedmiotem wniosku o uchylenie zabezpieczenia. W konsekwencji, przy ponownym rozpoznaniu sprawy Sąd Apelacyjny nakazał rozważyć, czy w analizowanej sprawie spełnione zostały ustawowe przesłanki uwzględnienia wniosku o uchylenie zabezpieczenia, o jakich mowa w treści art. 742 § 1 k.p.c.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Wniosek pozwanego o uchylenie zabezpieczenia jako niezasadny, podlegał oddaleniu.

Na wstępie należy podkreślić, że nakaz zapłaty wydany w postępowaniu nakazowym, nie podlega zaskarżeniu zażaleniem jako tytuł zabezpieczenia na podstawie art. 741 k.p.c., gdyż moc zabezpieczająca takiego orzeczenia wynika wprost z mocy prawa, a Sąd nie podejmuje w tej materii decyzji procesowej. Obowiązany może jednak w oparciu o przepis art. 742 k.p.c. wystąpić do właściwego sądu z wnioskiem o uchylenie lub zmianę takiego nakazu w zakresie, w

jakim stanowi on tytuł zabezpieczenia, w sytuacji, gdy odpadnie lub zmieni się przyczyna zabezpieczenia. Odpowiednie stosowanie powołanej regulacji w postępowaniu nakazowym, do której odsyła przepis art. 492 § 2 zd. trzecie k.p.c., statuuje więc możliwość pozbawienia powoda prawa do zabezpieczenia roszczenia stwierdzonego nieprawomocnym nakazem zapłaty.

Nakaz zapłaty w postępowaniu nakazowym stanowi tytuł zabezpieczenia, wykonalny bez nadawania mu klauzuli wykonalności (art. 492 § 1 k.p.c.), aż do momentu wydania na podstawie art. 496 k.p.c. wyroku uchylającego taki nakaz i oddalającego powództwo albo orzeczenia uchylającego nakaz zapłaty i odrzucającego pozew lub umarzającego postępowanie. Jeżeli wymienione orzeczenia uprawomocnią się, zabezpieczenie upadnie (art. 744 § 1 k.p.c.). W sytuacji natomiast, gdy uprawomocni się nakaz zapłaty bądź wyrok sądu I instancji utrzymujący nakaz zapłaty w mocy, ewentualnie gdy zapadnie wyrok sądu II instancji oddalający apelację od takiego wyroku, zastosowanie znajdzie przepis art. 754¹ § 1 i 3 k.p.c.

Podstawą wniosku o uchylenie lub zmianę postanowienia o udzieleniu zabezpieczenia, jak również nakazu zapłaty jako tytułu zabezpieczenia, musi być odpadnięcie lub zmiana podstawy zabezpieczenia. Z odpadnięciem podstawy zabezpieczenia będziemy mieli do czynienia przede wszystkim w razie odpadnięcia interesu prawnego w uzyskaniu zabezpieczenia, tj. np. gdy wobec zmiany okoliczności faktycznych (uzyskanie przez uprawnionego zabezpieczenia materialnoprawnego, polepszenie się kondycji finansowej obowiązanego) nie istnieje już problem zapewnienia wykonalności orzeczenia. Zmiana przyczyny zabezpieczenia wchodzić zaś będzie w grę wówczas, gdy dotychczasowy sposób zabezpieczenia stał się nadmiernie uciążliwy dla dłużnika, a inny sposób zapewnia wierzycielowi w pełni należytą ochronę (A. J. Komentarz aktualizowany do art. 742 k.p.c., Lex/el. 2016, Nb 2). Trafnie podnosi się w orzecznictwie, że zasadność żądania uchylenia lub zmiany prawomocnego postanowienia o zabezpieczeniu uwarunkowana jest wykazaniem zmian, jakie nastąpiły w stanie faktycznym sprawy, stanowiącym podstawę wydania postanowienia (tak Sąd Najwyższy w postanowieniu z dnia 23 sierpnia 1989 r., II CZ 135/89, Lex nr 8982). Opisywany wniosek musi przy tym zostać należycie uzasadniony. Jedynie ogólne uzasadnienie wniosku nie wystarcza (vide: uchwała SN z dnia 16 października 1972 r., III CZP 67/72, OSP 1973, z. 5, poz. 87; T. Ereciński, Komentarz do art. 742 k.p.c., Lex/el. 2016, Nb 3).

Tymczasem w złożonym przez pozwanego wniosku o uchylenie nakazu zapłaty jako tytułu zabezpieczenia – poza stwierdzeniem, że wobec uchylenia tego nakazu mocą wyroku tut. Sądu z dnia 18 listopada 2016 r. odpadła przyczyna zabezpieczenia – nie wykazano żadnych zmian, jakie powinny nastąpić w stanie faktycznym badanej sprawy, który stanowił podstawę wydania rzeczonożego nakazu. Pozwany nie zaoferował żadnych dodatkowych okoliczności (oprócz tych, konsekwentnie prezentowanych w toku postępowania I-instancyjnego), które prowadziłyby do uznania, że roszczenie powoda stało się niewiarygodne. Nie wykazał też, aby odpadł interes prawny strony powodowej w udzieleniu zabezpieczenia.

W ocenie Sądu Okręgowego, fakt wydania nieprawomocnego wyroku uchylającego nakaz zapłaty w postępowaniu nakazowym i oddalającego powództwo nie może być postrzegany przez pryzmat „zmiany, jaka nastąpiła w stanie faktycznym sprawy”, która jest prawem wymagana dla uwzględnienia wniosku o uchylenie zabezpieczenia. Nadto, jest poza sporem, że nieprawomocne wyroki, co do zasady, nie wywołują skutków prawnych, zwłaszcza w stosunku do będących ich przedmiotem nakazów zapłaty wydanych w postępowaniach nakazowych.

Tym samym, skoro wskazywany przez pozwanego sam fakt wydania wyroku (na skutek uprzednio złożonych zarzutów od nakazu zapłaty) już in abstracto nie może być uważany za zmianę okoliczności faktycznych sprawy w rozumieniu przepisu art. 742 § 1 k.p.c., a skuteczność takiego wyroku uzależniona jest dodatkowo od jego prawomocności, to należało uznać, że in casu pozwany nie wykazał, aby ziszcila się ustawowa przesłanka uwzględnienia wniosku o uchylenie zabezpieczenia.

Przedstawione zapatrywanie wydaje się dodatkowo potwierdzać fakt, że przy ferowaniu wyroku uchylającego nakaz zapłaty z dnia 25 października 2016 r. i oddalającego powództwo, Sąd Okręgowy posiłkował się materiałem dowodowym tożsamym z tym, na jakim opierał się wydając rzeczony nakaz zapłaty. Poza załączonymi do pozwu

dokumentami, pozostałe wnioski dowodowe stron procesowych zostały bowiem oddalone (vide: k.196). Tym samym materiałem dysponował również Sąd podejmując w dniu 3 listopada 2016 r. decyzję o oddaleniu wniosku pozwanego o ograniczenie zabezpieczenia (vide: k.170).

Nie negując powyższego, jak trafnie zauważył Sąd Apelacyjny w B. przedłożone przez pozwanego pisma Komornika Sądowego z k. 283-301, choć dowodzą faktu zajęć wierzytelności dokonanych na wniosek T. F., to jednak na podstawie innego tytułu zabezpieczenia, niż objęty wnioskiem strony pozwanej. We wszystkich tych zajęciach jako tytuł wskazywany jest bowiem nakaz zapłaty Sądu Rejonowego wO.z dnia 5 października 2016 r., V GNc 222/16. Tym samym, strona pozwana nie wykazała także w żadnym razie, aby dotychczasowy sposób zabezpieczenia stał się dla niej nadmiernie uciążliwy.

W stanie rzeczy, z uwagi na brak podstaw do uchylenia zabezpieczenia wynikającego z wydanego nakazu zapłaty w postępowaniu nakazowym, na podstawie przywołanych wyżej przepisów, orzeczono jak w sentencji.

/SSR del. Maciej Rzewuski/

ZARZĄDZENIE

1. odnotować,
2. odpis doręczyć pełnomocnikowi powoda,
3. za 7 dni lub z zażaleniem.

O., 17 maja 2017 r.

/SSR del. Maciej Rzewuski/